INNOWACJA PEDAGOGICZNA

metodyczno-programowa

Imię i nazwisko autora:

Konstancja Czerwińska-Rosik

Temat innowacji:

Śladami przeszłości – źródło prawdą i wyzwaniem

Załącznik do uchwały Rady Pedagogicznej Szkoły Podstawowej nr 48 w Warszawie

Wstęp:

Współczesna edukacja historyczna wymaga od uczniów czegoś więcej niż tylko zapamiętywania dat, nazwisk i faktów. Kluczową kompetencją we współczesnym świecie – pełnym szumu informacyjnego i dynamicznie zmieniających się przekazów – staje się umiejętność krytycznego myślenia, selekcji informacji oraz sprawnego czytania tekstów ze zrozumieniem.

Praktyka szkolna oraz wyniki analizy prac uczniów klasy VII wskazują, że największą trudność sprawia im samodzielna praca z materiałem źródłowym: interpretacja języka epoki, odróżnianie faktów od opinii, ustalanie ciągłości przyczynowo-skutkowej oraz wyciąganie trafnych wniosków. Ponadto umiejętność pracy z tekstem źródłowym jest jedną z głównych kompetencji weryfikowanych na dalszych etapach edukacyjnych i egzaminach zewnętrznych.

Podstawa Prawna: - Innowację pedagogiczną opracowano na podstawie ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z późn. zm.), w szczególności art. 1 pkt 18, art. 44 ust. 1 pkt 3, art. 55 ust. 1 pkt 4, art. 68 ust. 1 pkt 9 oraz art. 86 ust. 1.

Tytuł innowacji: „Śladami przeszłości – źródło prawdą i wyzwaniem”

Przedmiot; Historia

Grupa docelowa: klasa VII B

Czas realizacji: Rok szkolny 2026/2027 (z możliwością przedłużenia)

Rodzaj innowacji: Metodyczno-programowa

Zgodność z kierunkami polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2026/2027: Szkoła miejscem budowania odporności społecznej – kształtowanie postaw patriotycznych, obywatelskich i prospołecznych oraz odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne i innych.

Opis innowacji:

Współcześni siódmoklasiści często czytają mechanicznie, mając problem z selekcją informacji i odróżnianiem faktów od opinii.

Cel główny:

Jej celem jest rozwój umiejętności czytania ze zrozumieniem, krytycznej analizy oraz wyciągania wniosków z historycznych tekstów źródłowych.

Cele szczegółowe:

- Kształtowanie umiejętności wyszukiwania informacji kluczowych w tekście.
- Rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia (rozróżnianie faktów i opinii).
- Wzbogacanie słownictwa ucznia o terminologię historyczną.

- Pozwala uczyć analizy kontekstu historycznego
- Zniwelowanie stresu przed weryfikacją wiedzy dzięki jasnemu systemowi co miesięcznych prac pisemnych.

Metody i formy pracy:

- **Częstotliwość:** Raz w miesiącu (od września do maja/czerwca) jedna godzina lekcyjna przeznaczona jest na pracę z tekstem źródłowym.
- **Forma pracy:** Uczniowie otrzymują dedykowaną kartę pracy z fragmentem tekstu oraz zestawem pytań otwartych i zamkniętych o różnym stopniu trudności (od odtworzeniowych po wymagające wnioskowania i oceny).
- **Ocenianie:** Każda miesięczna praca jest oceniana, a jej wyniki pozwalają na bieżąco monitorować przyrost umiejętności uczniów w ciągu roku szkolnego.
-

Harmonogram miesięczny materiałów źródłowych (Klasa VII)

Miesiąc	Temat i typ tekstu źródłowego	Cel szczegółowy i weryfikowane umiejętności
Wrzesień	*Konstytucja 3 Maja (1791)* – fragmenty Ustawy Rządowej	Rozpoznawanie głównych założeń reform, analiza języka epoki, wyciąganie wniosków na temat podziału władzy.
Październik	*Mazurek Dąbrowskiego i odezwy Legionów Polskich we Włoszech*	Określanie intencji autora, analiza emocjonalnego charakteru tekstu, wiązanie treści z sytuacją geopolityczną.
Listopad	*Pamiętniki i wspomnienia z powstania listopadowego lub styczniowego*	Odróżnianie relacji świadka od obiektywnego faktu, ocena postaw bohaterów, analiza przyczyn klęski na podstawie źródeł.
Grudzień	*Wykaz przepisów uwłaszczeniowych / reformy gospodarcze XIX w.*	Analiza tekstu prawnego/urzędowego, wyciąganie wniosków dotyczących zmian społecznych i sytuacji chłopów.
Styczeń	*Artykuły prasowe z przełomu XIX i XX wieku (prasa polska pod zaborami)*	Identyfikacja przejawów walki z germanizacją/rusyfikacją, praca ze słownictwem historycznym i publicystyką.
Luty	*Orędzie Woodrowa Wilsona (13. punkt) a deklaracje niepodległościowe z 1918 r.*	Porównywanie dwóch tekstów źródłowych, wyszukiwanie cech wspólnych i różnic, wnioskowanie o zasięgu międzynarodowym sprawy polskiej.
Marzec	*Konstytucja marcowa (1921) vs. Konstytucja kwietniowa (1935)*	Porównawcza analiza zapisów ustrojowych, określanie zmian w systemie władzy II RP na podstawie artykułów prawnych.

Miesiąc	Temat i typ tekstu źródłowego	Cel szczegółowy i weryfikowane umiejętności
Kwiecień	*Przemówienie Józefa Becka z maja 1939 roku*	Analiza argumentacji politycznej, rozpoznawanie haseł kluczowych, ocena nastrojów społecznych i dyplomatycznych przed wybuchem II wojny światowej.
Maj	*Wspomnienia cywilów i żołnierzy z kampanii wrześniowej lub okupacji*	Interpretacja tekstów osobistych (pamiętniki, listy), analiza wpływu wydarzeń wielkiej polityki na życie jednostki.

System weryfikacji postępów:
Co miesięczna karta pracy/kartkówka opiera się na 4 poziomach pytań do tekstu:

1. **Poziom I – Wyszukiwanie informacji** Pytania wymagające bezpośredniego odnalezienia faktu w tekście.
2. **Poziom II – Rozumienie kontekstu :** Wyjaśnienie pojęć lub sformułowań użytych przez autora na podstawie wiedzy historycznej i tekstu.
3. **Poziom III – Wnioskowanie i analiza:** Pytania typu „Na podstawie tekstu wyjaśnij, dlaczego...", „Jaki wpływ miało wydarzenie X na postawę autora?".
4. **Poziom IV – Ocena i krytyka źródła:** Określenie stopnia obiektywizmu tekstu, rozpoznanie perspektywy autora lub porównanie z innym faktograficznym przekazem.

Ewaluacja innowacji

- **Ilościowa:** Porównanie średnich wyników ze sprawdzianów/kart pracy ze zrozumieniem tekstu z pierwszego semestru i z końca roku szkolnego.
- **Jakościowa:** Ankieta ewaluacyjna dla uczniów na koniec roku dotycząca stopnia trudności oraz wzrostu pewności siebie przy pracy z arkuszami egzaminacyjnymi (np. przygotowanie do formatów egzaminacyjnych w klasie VIII).